

Hófehérke, 2001. R: Barbara
Hieng Samobor, T: Barbara
Stupica, Ljubljani Bábszínház.
Fotó: Žiga Koritnik

Hamupipőke, 1992.
R: Edi Majaron, T: Sabina
Šinko. Maribori Bábszínház

Kockaházikó, 2003.
R: Edi Majaron, T: Agata Freyer, Ljubljani
Bábszínház, Fotó: Žiga Koritnik

Agata Freyer

A SZLOVÉN BÁBSZÍNHÁZ ÉS A KÉPZŐMŰVÉSZET

RÉSZLET A KIÁLLÍTÁSI KATALÓGUSBÓL

Kevés olyan felvilágosult képzőművész van, aki tudja, hogy a bábkészítés a vizuális művészet egyik külön fajtája. A báb mozgásban, térben és időben egyaránt megjelenő képzőművészeti alkotás. A bábelőadásokra a művész a „szereplőket”, azaz a bábokat saját elképzelése szerint formázza meg, helyezi őket a megfelelő térbe, majd a figura és a tér kölcsönösen hat egymásra, összhangot vagy ellentétet sugároz.

A vizuális dramaturgia a képzőművészet összetettebb fajtája, mely az alkotótól megköveteli a képzőművészeti szabályok általános ismeretét, a színházi jelmez- és díszletkészítésben való jártasságot egyaránt. A művésznek mindenekelőtt a bábszínház lényegét kell igazán értenie, mivel az semmiképpen sem a „nagy színpad” kicsinyített változata, hanem megvannak szürrealista, meglepetésekkel teli szabályszerűségei, mely egyedi térbeli kivitelezhetőséget kíván.

A képzőművész a rendező jobbkeze a darab színpadra állítása során. Együtt határoznak a bábos-előadó művész viszonylatában a legfontosabb kérdésekről, a vizuális stilizáció elemeiről: a bábtechnikáról, az anyagra, színekre, formákra és ará-

nyokra vonatkozó összefüggésekről. Emellett fontos az is, hogy minden elemet egy egységes, harmonikus képzőművészeti nyelv fogjon össze.

A báb metafora, a színpadi lény jele, amely képzőművészeti elemeivel sugallja a nézőnek az előadásban betöltött szerepét. Ideális „színész”, ami – ha jól sikerült kivitelezni – kifejezi a művészi ötleteket, így a formába öntött alkotói képzelet visszatükröződése mindenben összecseng az eredeti elképzelésekkel.

Az alapvető kihívást a rendezői koncepció jelenti, mi az, amit a kiválasztott témával a közönségnek üzeni kíván, tehát: MIT és MIÉRT, és persze KINEK. A HOGYAN kérdésre a képzőművész válaszol a pontosan érthető báb-megformálással: a vázlatokon főbb vonalakban, színárnyalatokban keresi a stilizálás módját, a forma kiválasztása a vizuális dramaturgia fontos részét képezi, ugyanis ez határozza meg az előadás látványvilágát. (...)

A kiállítás anyaga a legjelentősebb 20. századi szlovén képzőművészek által színpadra álmódott bábok közül készült válogatás. (...)

Fordította: Papp Erika

THE HISTORY OF SLOVENIAN PUPPETRY

Puppet making is a special kind of visual art. Both the puppet itself and its movement in time and space make it a work of art. The puppet is also a metaphor, a symbolic creature of the stage, which deploys all the elements of visual art to suggest to the audience its role in the performance. It is important that all elements contribute harmoniously to an integration of visual and spoken language. The most significant 20th century Slovenian visual artists have provided a selection of their puppets for this exhibit.